

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge listeAktivt Rovdyrvern
Postboks 23
1641 RÅDE

Deres ref

Vår ref

Dato

24/2830-

16. august 2024

Avgjørelse av klage på vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2024/2025

Klima- og miljødepartementet viser til klager på vedtak fattet av rovviltnemndene i region 1 (Vestland, Rogaland og tidligere Vest-Agder), region 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold og tidligere Aust-Agder), region 3 (tidligere Oppland), region 4 (Østfold, Akershus og Oslo), region 5 (tidligere Hedmark), region 6 (Trøndelag og Møre og Romsdal), region 7 (Nordland) og region 8 (Troms og Finnmark) om kvoter for lisensfelling av jerv i 2024. Vedtakene innebærer at det åpnes for lisensfelling på eventuell gjenværende skadefellingskvote for jerv. I antall er kvotene samlet satt til 138 individer, med en samlet hunndyrkvote på 85 hunndyr. Samtlige vedtak er påklaget.

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltnemndene i regionene 1, 2, 4, 7 og 8.

Departementet endrer kvoten i vedtaket i rovviltregion 3 til 10 dyr, hvorav maksimalt 7 hunndyr. Av disse kan inntil 5 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område, og 5 dyr, hvorav 3 hunndyr, kan felles i beiteprioritert område.

For region 5 opprettholder departementet rovviltnemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten for lisensfelling av jerv i regionen, selv om denne er satt høyt. Departementet endrer vedtaket når det gjelder områdeavgrensningen. Departementets vurdering er at det ikke er hjemmel for å åpne for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Departementet avgrenser derfor fellingsområdet i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltnemndas vedtak 20. juni 2024. I disse områdene finner

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Naturforvaltningsavdelingen

Saksbehandler
Kristin Sønnestyn
Berg

departementet at det foreligger et skadepotensial, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

I region 6 fjerner departementet startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som i vedtaket er satt til 1 dyr, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling.

Klagene som gjelder region 1, 2, 4, 7 og 8 er ikke tatt til følge. Klagene som gjelder region 3, 5 og 6 er delvis tatt til følge.

Saksgang

Region 1

Rovviltnemnda i region 1 vedtok 20. juni 2024 kvoter for lisensfelling av 8 jerv for lisensfellingsperioden 2024-2025. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter 20. juni 2023, og Naturvernforbundet i Agder 15. juni 2024. Rovviltnemnda behandlet klagene henholdsvis 12. og 21. juli 2024 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet de samme datoene for endelig avgjørelse. Departementet bemerker at rovviltnemnda i samme vedtak vedtok kvote for lisensfelling av ulv. Også denne kvoten er påklaget, og klagen vil behandles av Klima- og miljødepartementet på et senere tidspunkt.

Region 2

Rovviltnemnda i region 2 vedtok 16. mai 2024 en kvote for lisensfelling av 2 jerv for perioden 20. august – 15. februar 2025. Lisensfellingsområdet omfatter hele regionen. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter 6. juni 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 25. juni 2024 og oversendte saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 26. juni 2024.

Region 3

Rovviltnemnda i region 3 vedtok 14. mai 2024 en kvote for lisensfelling av 10 jerv, hvorav maksimalt 4 hunndyr (uavhengig av alder) innenfor jervesona for perioden 21. august – 15. oktober 2024. Nemnda åpnet for felling med delkvoter i lisensområder som samsvarer med den geografiske differensieringen i forvaltningsplanen, geografisk fordeling av yngling og skadehistorikk. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 3. juni 2024 og NOAH – for dyrs

rettigheter 4. juni 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 17. juni 2024 og oversendte saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 4

Rovviltnemnda i region 4 vedtok 14. mai 2024 en kvote for lisensfelling av én jerv i rovviltregion 4 i fellingsperioden 20. august 2024 – 15. februar 2025. Kvoten er avgrenset til områdene utenfor ulvesonen. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter 2. juni 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 26. juni 2024 og oversendte saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse 27. juni 2024.

Region 5

Rovviltnemnda i region 5 vedtok 14. mai 2024 en kvote for lisensfelling av 35 jerv, hvorav maksimalt 22 hunndyr, for perioden 20. august 2024 – 15. februar 2025 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Av denne kvoten kan det felles inntil 10 jerv, hvorav maksimalt 6 hunndyr innenfor forvaltningsområdet for jerv (blå sone i forvaltningsplanen). Nemnda åpnet for felling innenfor jervesonen med henvisning til naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 25. mai 2024, NOAH – for dyrs rettigheter 30. mai 2024, Aktivt rovdryvern 3. juni 2024 og Foreningen Våre Rovdyr 9. juni 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 26. juni 2024 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 1. juli 2024 for endelig avgjørelse.

Region 6

Rovviltnemnda i region 6 vedtok 21. mai 2024 en kvote for lisensfelling av 30 jerv for perioden 20. august 2024 – 15. februar 2025 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote, der det i startkvoten på 26 jerv kan være 13 tisper, og i reservekvoten på 4 jerv kan være 2 tisper. Av startkvoten kan det maksimalt felles 6 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. Familiegrupper av jerv (tise med valper) er unntatt fra lisensfelling frem til 10. september. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter 11. juni 2024, Naturvernforbundet 14. juni 2024 Foreningen Våre Rovdyr 17. juni 2024 og Fosen Naturvernforening 29. mai 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 19. juni 2024 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet 20. juni 2024 for endelig avgjørelse.

Region 7

Rovviltnemnda i region 7 vedtok 7. mai 2024 en kvote for lisensfelling av 15 jerv, hvorav maksimalt 10 hunndyr, for perioden 20. august 2024 – 15. februar 2025 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Det ble kun åpnet for lisensfelling av jerv i de beiteprioriterte områdene. Nemndas vedtak ble offentliggjort i miljøvedtaksregisteret 8. mai 2024. Vedtaket ble påklaget av NOAH – for dyrs rettigheter 27. mai 2024 og Aktivt rovdryvern 29. mai 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 3. juni 2024 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Region 8

Rovviltnemnda i region 8 vedtok 19. april 2024 en kvote for lisensfelling av 37 jerv for perioden 20. august 2024 – 15. februar 2025 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. For Finnmark ble kvoten satt til 25 jerv, hvorav inntil 12 tisper. Av kvoten kan inntil 7 jerv felles i A-området, hvorav inntil 3 tisper. For Troms og samarbeidsområdet med Nordland ble kvoten satt til 12 jerv, hvorav inntil 7 tisper. Av kvoten kan inntil 6 felles i A-området, hvorav inntil 4 tisper. Vedtaket ble påklaget av Aktivt rovdyrvern 23. april 2024. Rovviltnemnda behandlet klagen 16. mai 2024 og opprettholdt sitt vedtak. Saken ble oversendt Klima- og miljødepartementet samme dag for endelig avgjørelse.

Miljødirektoratet ga sin faglige tilråding for lisensfelling kvoten av jerv i hele landet 16. juli 2024.

Klagers anførsler

I oversendelsen av saken har roviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagen:

Region 1

«Naturvernforbundet peiker på at det ikkje er registrert skade av jerv eller ulv i 2024. Kvotene er derfor ikkje reelle og har ikkje relevans for skade på husdyr. Forbundet meiner det har stor verdi om desse rovdyra er i region 1, som i landet elles.

Forbundet meiner det er feil og uheldig å gje løyve til å felle ulv til 1. juni. Då er det i yngletida og perioden bør avsluttast 1. april. Vidare er hiuttak av jerv heilt uakseptabelt. Forbundet reagerer negativt på forsøket om uttak av jerv i Setesdal (Bykle/Valle). Jerv i desse områda burde vore positivt for m.a. villrein på Hardangervidda og i Setesdalen. Ulv er kritisk truga og jerv er sterkt truga på den norske Raudlista. Forvaltninga bør gjere vedtak som trygger bestandane av rovilt, ikkje det motsette.

Naturmangfaldlova (nml) er ikkje oppfylt når vedtaket inneber at jerv og ulv skal utelukkast frå region 1, rovdyra har ein sentral plass i økosystema, jf. nml. § 5.

Nemnda sitt vedtak er retta mot nasjonal, «ikkje berekraftig» forvaltning av dei to store rovdyra, og er ikkje retta mot den regionale situasjonen med bakgrunn i talgrunnlaget som ligg føre og som ligg til grunn for vedtaket. Det er truleg ikkje ulv i regionen når det er lisensjakt, men jerv finnast. Og skadeomfanget er lågt, t.d. i 2023.

Naturvernforbundet meiner nemnda feilinformerer om kva som faktisk er av rovdyr i regionen. Kvotane kan oppfattast slik at eitkvart individ i regionen er uønska og skal skytast.

Forbundet ber om at vedtaket blir oppheva då saksgrunnlaget ikkje tilfredstillar eit godt nok saksgrunnlag for å fatte eit best mogleg vedtak.»

I oversendelsen av saken ved brev av 21. juli 2024 har rovviltnemnda trukket fram følgende hovedpunkter fra klagen fra NOAH:

«NOAH klager på kvoten for lisensfelling av jerv. NOAH meiner det ikkje skal vere «nulltoleranse» for jerv i regionen, Vilkåra om at lisensfellinga ikkje skal truget overlevinga til bestanden er ikkje oppfylt, vedtaket er ikkje retta mot jerv som faktisk gjer skade eller vil gjere skade, vilkåret om å nytte andre tilfredsstillande løysingar er ikkje oppfylt. Rovviltnemnda har heller ikkje vurdert skadepotensiale eller skadeomfang.

NOAH meiner vedtaket er ugyldig sidan naturmangfaldlova (nml.) ikkje ligg til grunn for vedtaket. Vedtaket må gjerast om slik at det ikkje blir tillate lisensfelling av 8 jerv i regionen.

NOAH viser til at jerv er sterkt trua på den norske raudlista, og at felling i region 1 kan redusere totalbestanden i Noreg. Dette er i mot internasjonale avtaler og konvensjonar og strir mot naturmangfaldlova § 18.

NOAH viser vidare til at det er fare for overlevinga til jervebestanden på lang sikt, og derfor må føre-var-prinsippet nyttast i forvaltninga av jerv, også i region 1. NOAH meiner og at skadepotensialet i region 1 er lite konkret, det er ikkje vist til skadeomfang eller skade som har skjedd, vedtaket er derfor i strid med nml.

Andre tilfredsstillande løysingar er ikkje vurdert, og NOAH meiner det er andre alternative løysingar enn lisensfelling for å hindra skade.

Konklusjonen til NOAH er at vedtaket om lisensfelling av jerv strir mot nasjonalt og internasjonalt regelverk og vedtaket må bli erklært ugyldig. NOAH ber om at vedtaket blir omgjort og at det ikkje blir gjeve løyve til lisensfelling av 8 jerv i region 1 for 2024 – 2025.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Region 2

«Klagers anførsler:

- NOAH viser til at vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt. NOAH mener at lisensfelling vil true bestandens overlevelse og at et av vilkårene for å tillate lisensfelling ikke er oppfylt, jf. nml. §§ 9 og 18.*
- Vilkåret om skade er ikke oppfylt. NOAH mener at det juridiske grunnlaget for å åpne for lisensfelling ikke er til stede, og viser til at det kun så vidt har vært skade fra jerv på husdyr i regionen. NOAH understreker at dette ikke er en faglig eller kunnskapsbasert avgjørelse slik som aktsomhetsplikten knyttet til nml. § 4-12 krever ved behandling av offentlige vedtak.*
- NOAH mener at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt. NOAH mener det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å*

hindre skade på beitedyr. Rovviltnemnda har ikke gitt noen objektiv eller verifiserbar begrunnelse for hvorfor felling er den eneste tilfredsstillende løsningen, og har ikke tilstrekkelig drøftet eventuelle andre løsninger.

- *NOAH mener at vedtaket utgjør en uforsvarlig forvaltning av jerv, og at det strider med nasjonal og internasjonal lov §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.»*

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 3

«NOAH:

- *NOAH mener Rovviltnemnda ikke tar sitt ansvar for å sikre levedyktige bestander av jerv i Norge.*
- *Vedtaket har satt en høyere kvote enn anbefalt av sekretariatet, noe NOAH anser som alarmerende.*
- *Tillatelsen til lisensjakt på hunndyr innenfor jervens forvaltningsområde er spesielt kritikkverdig.*
- *NOAH anser vedtaket som ugyldig da det ikke er basert på en faglig vurdering i henhold til naturmangfoldloven (nml.).*
- *Jerven er kategorisert som sterkt truet på den norske rødlista, og 64 jervekull i 2023 er altfor få for bestandens overlevelse.*
- *Norge har en internasjonal forpliktelse til å ta vare på jerven, som er en ansvarsart med mellom 25-50 % av den europeiske bestanden.*
- *Studier viser at skyting av rovdyr ikke er effektivt for å forebygge skader på beitedyr. Ikke-letale forebyggende tiltak er mer effektive.*
- *NOAH mener at Rovviltnemnda ikke har synliggjort tiltak for å sikre bestandens langsiktige overlevelse, og at føre-var-prinsippet burde vært anvendt.*
- *NOAH mener kvoten på 10 jerver er uforholdsmessig høy og truer bestandens overlevelse.*
- *Rovviltnemnda har ikke vist til dokumenterte tapstall eller alvorlighetsgrad av skade som kan rettferdiggjøre lisensfelling.*
- *NOAH peker på at det finnes flere alternative tiltak som kunne vært vurdert, som rovviltsikre gjerder, vokterhunder, og endringer i beitepraksis.*
- *NOAH mener det er uforsvarlig å tillate lisensfelling innenfor forvaltningsområdet for jerv, som skal være strengt beskyttet.»*

«ARV:

- *Samlet sett er ARVs største bekymring at Rovviltnemnda ikke gir jerven tilstrekkelig beskyttelse, noe som truer både bestanden og dens genetiske mangfold. De ber om spesifikke tiltak for å sikre jervens overlevelse og trivsel i sine naturlige habitater.*

- ARV peker også på at det er viktig at jerven gis mulighet for genetisk utveksling gjennom sammenhengende habitater, og det ansvaret region 3 har for den sørvestlige jervebestanden.
- ARV synes det er kritikkverdig at det åpnes for lisensfelling i forvaltningsområde for jerv, der burde heller jerven ha særlig beskyttelse.»

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 4

«NOAH:

- Vilkåret om bestandens overlevelse er ikke oppfylt
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig skademotivert
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger er ikke oppfylt

NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.»

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 5

«Rovviltets Røst:

- Rovviltets Røst finner rovviltnemndas økning av fellingskvoten, særlig jervetisper urovekkende for den langsiktige påvirkningen jakttrykket mot arten vil ha.
- Rovviltets Røst anser gjennomførte og pågående hiuttak utført som ekstraordinære tiltak som uetiske og moralsk forkastelige.
- Rovviltets Røst påpeker at det tas ut så mange hunndyr innenfor forvaltningssonen for jerv har påvirkning utover region 5 blant annet gjennom gen-bytte mellom den østre og vestre bestanden av jerv.
- Rovviltets Røst krever at hunndyr-kvoten reduseres vesentlig ned under sekretariatets anbefaling. At forvaltningsområdet for jerv holdes utenfor lisensfellingsområdet og at tiltak for sikre og forsterke genflyten økes.»

«NOAH:

- NOAH er kritiske til at nemnda setter en høyere kvote enn anbefalt av sekretariatet og samtidig tillater lisensjakt innenfor forvaltningsområdet for jerv.
- NOAH mener at selv om det nasjonale bestandsmålet for jerv er oppfylt, er dette bestandsmålet alt for lavt for å ta vare på arten.
- NOAH mener vilkåret om bestandens overlevelse ikke er oppfylt og mener lisensfelling vil true bestandens overlevelse. NOAH mener også at nemnda burde i vise hvordan den langsiktige overlevelsen av bestanden er sikret.

- NOAH mener at vedtaket ikke er tilstrekkelig skademotivert, og mener kvoten er uforholdsmessig høy. De mener at skadeomfanget i regionen ikke er av en slik størrelse eller alvorlighet som gir grunnlag til å skyte 35 jerv.
- NOAH mener at vilkåret om andre tilfredsstillende løsninger ikke er oppfylt, og mener det finnes flere alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr.
- NOAH mener at de hensynene som rovviltnemnda har anvendt til å begrunne felling innenfor jervesonen, ikke gjør seg gjeldene i en slik grad at de kan gi grunnlag til å anvende unntaksbestemmelsen i § 18 første ledd bokstav c.»

«ARV:

- ARV vil hevde at vedtaket er både uforsvarlig og helt uakseptabelt, både antallsmessig og områdemessig.
- ARV ønsker å heve jervens bestandsmål som følge av økt jervebestand, og jerven må få tilbake sin øst- vest- korridor i region 5- Stor- Elvdal, og beskyttes og ha forrang i jerveområdene i blå sone.
- ARV påpeker at rovviltnemnda går imot sitt eget faglige sekretariat med å øke kvota og utvide jaktområdet.
- ARV ber om at vedtaket ugyldiggjøres i det det er lovstridig.»

«Foreningen våre rovdyr:

- Foreningen våre rovdyr mener kvoten er satt uansvarlig høyt, både når det gjelder totalt for kvoten og spesielt når det gjelder uttak av hunndyr.
- Foreningen våre rovdyr påpeker at det er overhodet ingenting som tilsier at tilstedeværelse av jerv i rovdyrprioritert område i blå sone truet offentlige interesser av vesentlig betydning og lovhjemmelen kan dermed ikke anvendes
- Foreningen våre rovdyr mener at vedtaket strider med naturmangfoldloven og uttak i blå sone hjemles ulovlig i naturmangfoldloven § 18, første ledd, bokstav c, jf. tidligere klagebehandlinger fra Klima- og miljødepartementet.
- Foreningen våre rovdyr mener at forebyggende tiltak som tidlig nedsanking må påkrevs og brukes før letale metoder kan iverksettes.»

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 6

«NOAH

- Vilkårene i naturmangfoldloven § 18 er ikke oppfylt.
- Vilkår for lisensfelling innenfor forvaltningsområdet er ikke oppfylt.
- Viser til at størrelsen på forvaltningsområdet for jerv i region 6 ble redusert under forrige revisjon av forvaltningsplanen.
- Konkluderer med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv, og strider med nasjonal og internasjonal lov – §§ 5, 8, 9 og 18 andre ledd i nml., Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket) som ble vedtatt i desember 2022.»

«Naturvernforbundet

- *Poengterer utfordringen med at både vedtak om kvote og klager må behandles på et tidspunkt når en ikke har endelig kjennskap til bestandsstatus for jerv.*
- *Viser til at det er et politisk mål at de fylkesvise bestandsmålet oppnås innenfor forvaltningsområdene.*
- *Med bakgrunn i bestandsstatus er det ikke rom for kvote innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.*
- *Mener at dersom det påvises minimum 4 ynglinger innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal når endelig bestandsstatus foreligger, så kan nemnda eventuelt tildele fra reservekvoten.*
- *Viser til antall ynglinger og avgang av jerv i Møre og Romsdal siden 2017 frem til i dag.*
- *Grunnleggende prinsipper knyttet til reservekvoten er feil.*
- *Viser til avgjørelse fra Klima- og miljødepartementet av 24. mai 2024.»*

«Foreningen våre rovdyr:

- *Kvoten på lisensfelling på jerv må kraftig reduseres, spesielt antall hunndyr og praksisen med startkvote og reservekvote må avvikles.*
- *Alle kvoter fra forvaltningsområder for jerv må fjernes.*
- *Forebyggende tiltak må prioriteres og brukes før letale metoder kan benyttes.*
- *Det må stilles krav til beitenæringene som fortsatt opprettholder drift i forvaltningsområder for rovdyr at det ikke kan kreves skyting av jerv.»*

«Fosen naturvernforening:

- *Vilkårene for å iverksette skadeforebyggende tiltak er for vage. .*
- *Viser til Grunnloven, Naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen og Rovdyrforliket.»*

Departementet viser ellers til klagene i sin helhet.

Region 7

«NOAH – for dyrs rettigheter:

- *NOAH mener vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven og påpeker jervens status som sterkt truet på den norske rødlista, samt at jerven er en ansvarsart.*
- *NOAH vurderer at vilkåret om bestandens overlevelse, jf. naturmangfoldloven § 18, ikke er oppfylt, og peker på at føre- var – prinsippet ikke er anvendt i vurderingene til rovviltmemnda.*
- *NOAH trekker fram at Klima- og miljødepartementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7 angående rovviltsonene i regionen, og at Miljødirektoratet har påpekt at planen gjør det vanskelig å oppnå bestandsmål. NOAH mener at rovviltmemnda er nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene.*

- NOAH kan ikke se at rovviltnemnda har gitt begrunnelse eller vist at tap forårsaket av jerv i region 7 er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
- NOAH mener at det finnes alternative tiltak som er langt mer effektive enn lisensfelling for å hindre skade på beitedyr. Videre mener de at vilkåret om å finne andre tilfredsstillende løsninger, jf. naturmangfoldloven § 18 ikke er oppfylt.
- NOAH mener at den fastsatte kvoten for lisensfelling av jerv er motivert ut fra bestandsmål og understreker at det ikke er lovlig adgang til lisensfelling av jerv som kun er styrt av bestandsmål.
- Avslutningsvis konkluderer NOAH med at vedtaket utgjør uforsvarlig forvaltning av jerv og strider med nasjonal og internasjonal lov - § 5, § 8, § 9, og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven, Grunnlovens § 112 og artikkel 2 og 9 i Bernkonvensjonen. I tillegg strider vedtaket med mål 4 i den nye naturavtalen. NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket erklæres ugyldig.»

«Aktivt Rovdyrvern:

- ARV viser til at jerv er sterkt truet på rødlista og en ansvarsart for Norge.
- ARV uttrykker bekymring i forhold til stort jakttrykk og ser dette i sammenheng med region 8 der det er satt en kvote på 37 jerver.
- ARV uttrykker bekymring i forhold til at det i år kun er registrert syv ynglinger i Nordland.
- Avslutningsvis begjærer ARV vedtaket ugyldighet og anmoder regionene om å totalfredre jerven i tråd med lovverket og Bernkonvensjonen.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Region 8

«Aktivt Rovdyrvern:

- provoserer opplyst hvorfor rovviltnemnda overprøver sekretariatets innstilling med ytterligere 4 jerver.
- bestrider at bestandsmålet er et eksakt mål som det skal tilstrebes å ligge på.
- vurderer at lisensjakt på 37 jerver er en uforholdsmessig høy kvote på jerv som er en sterkt truet nøkkelart og ansvarsart for Norge.
- mener det er kritikkverdig at det åpnes for lisensjakt på jerver i A-området. Her skal jerv ha særlig prioritet og beskyttelse.
- begjærer vedtaket ugyldiggjort.»

Departementet viser ellers til klagen i sin helhet.

Rovviltnemndas vurdering

Region 1

Rovviltnemnda sitt vedtak om kvote for lisensfelling av jerv av 20. juni 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisteret: [Vedtak om lisensfelling av jerv i rovviltregion 1 for 2024 - 2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Rovviltnemnda konkluderte med følgende:

«Rovviltnemnda kan ikkje sjå at vedtaka om lisensfelling av jerv ... i region 1 strider mot nasjonal eller internasjonal lov. Nemnda føl opp nasjonale lover og regelverk på rovviltområdet, som rovviltforlik, rovviltforskrift og naturmangfaldlov. Nemnda finn ikkje grunn til å oppheve vedtaket. Klagen blir med dette oversendt Klima- og miljødepartementet for endeleg avgjerd.»

Departementet viser for øvrig til oversendelsen i sin helhet.

Region 2

Rovviltnemndas vedtak av 16. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i 2024/2025 i rovviltregion 2. \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda har den 25.06.2024 vedtatt å opprettholde sine tidlige vedtak.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 26. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 3

Rovviltnemndas vedtak av 14. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote og område for lisensfelling av jerv i region 3/Oppland i 2024/2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 3 har vurdert vedtak 7/24 datert 14.05.2024 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 17. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 4

Rovviltnemndas vedtak av 14. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Lisensfelling jerv, region 4, 2024-2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda har vurdert saken på nytt med grunnlag i klagen, men kan ikke se at det framkommer nye opplysninger eller andre forhold som tilsier endret vedtak.»

Vedtak av 14. mai 2024 om lisensfelling av jerv i region 4 i 2024/2025 opprettholdes og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 27. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 5

Rovviltnemndas vedtak av 14. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote og område for lisensfelling av jerv i region 5 2024-2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 14.5.2024 i sak 7/24, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33 fjerde ledd.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 1. juli 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 6

Rovviltnemndas vedtak av 21. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for lisensfelling av jerv 2024/2025 Region 6 Midt Norge \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet. Klagen tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak i sak 19/24, og klagen oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 20. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 7

Rovviltnemndas vedtak av 7. mai 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i region 7 - Nordland \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder vedtak i sak 16/2024 av 7. mai 2024. Klagen fra NOAH – for dyrs rettigheter og Aktivt rovdryvern oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger, jf. sekretariatets innstilling, i oversendelsen av saken i brev av 3. juni 2024. Klagerne har mottatt kopi av nemndas brev.

Region 8

Rovviltnemndas vedtak av 19. april 2024 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for lisensfelling av jerv 20.8.2024–15.2.2025 \(miljovedtak.no\)](https://miljovedtak.no).

Ved behandling av klagene har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Kvoten for lisensfelling av jerv truer ikke bestandens overlevelse og formålet kan ikke nåes på annen tilfredsstillende måte. Rovviltnemnda kan ikke se at klagen tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak. Saken oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er naturmangfoldloven § 18 bokstav b og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7, og 10.»

Departementet viser også til nemndas øvrige vurderinger i oversendelsen av saken i brev av 16. mai 2024. Klager har mottatt kopi av nemndas brev.

Miljødirektoratets faglige vurdering

Miljødirektoratet har redegjort for bestandssituasjonen og bestandsutviklingen for jerv i Skandinavia, nasjonalt og for de ulike forvaltningsregionene. Blant annet viser gjennomgangen at det i Sverige og Norge i 2023 ble påvist 155 valpekull av jerv, hvorav 91 i Sverige og 64 i Norge. Den skandinaviske jervebestanden ble estimert til 865 jerv som er ett år eller eldre. Den norske delen av bestanden teller 353 individer og er om lag på samme nivå som i fjor. Estimater for Sverige er på 512 individer, unntatt Nordbottens län ettersom det ikke ble gjort hiinventeringer der i 2023. DNA-analyser av innsamlede prøver på vinteren viser at den felles svensk-norske bestanden mest sannsynlig besto av i overkant av 1000 dyr i 2023 med en overvekt av bestanden registrert i Sverige.

Antall ynglinger av jerv nasjonalt var 60 i 2021, 45 i 2022, og 64 i 2023. Antall påviste kull er høyere enn det nasjonale bestandsmålet på 39 årlige kull av jerv. Av de 64 ungekullene registrert i 2023 ble det gjennomført hiuttak i ni tilfeller, slik at netto antall overlevende før beitesesongen 2023 var 55 kull.

Per 15. juli 2024 viser de foreløpige dataene fra inneværende kartleggings sesong 57 ungekull av jerv i Norge i år. Dette er på nivå med gjennomsnittet for de siste sesongene. Det er til nå i år registrert 39 kull innenfor forvaltningsområdene for jerv på landsbasis. Tallene fra inneværende år antyder at rovviltregion 3, 5 og 6 er over de regionale bestandsmålene og at region 7 og 8 kanskje er under det fastsatt måltall for sesongen 2024, men det gjenstår enda noe kartleggingsarbeid og kvalitetssikring av data så måltallene for de to nordlige regionene kan bli nådd før endelig rapport foreligger. Av de registrerte kullene i 2024 er det foretatt i alt 9 ekstraordinære uttak på hilokaliteter fordelt som følger; to i region 3, en i region 5, fire i region 6, en i region 7 og en i region 8. Syv av de ni hilokalitetene som er tatt ut var i prioriterte beiteområder. De to uttakene som ble gjort innenfor jervprioritert område ble begge tatt ut i Snåsa kommune i Trøndelag. Uttakene er utført av Statens Naturoppsyn etter

beslutninger fra Miljødirektoratet våren 2024. Flere påviste ynglinger i 2024 er registrert ved funn av døde valper.

Direktoratet viser til at vi har omfattende kunnskap om den samlede belastningen jervebestanden blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og predasjon, skjer avgangen av jerv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling, slik at miljøforvaltningen har god oversikt over den samlede belastningen. Kjent avgang av jerv i perioden 1. april 2023 – 31. mars 2024 var 100 jerv i Norge, og 21 jerv i Sverige, som henholdsvis utgjør en økning på 11 dyr og en nedgang på 15 dyr, målt mot samme periode forrige sesong.

Alle rovviltnemdene i Norge har fattet vedtak om lisensfellingskvoter for jerv gjeldende i de respektive rovviltregionene for sesongen 2024/2025. I antall er kvotene samlet satt til 138 individer, med en samlet hunndyrkvote på 85 hunndyr. Til sammenligning ble 68 dyr belastet de nasjonale lisenskvotene for jerv sesongen 2023/2024.

Det er i de fleste regionene gitt mindre adgang til lisensfelling i områdene som i forvaltningsplanene er avsatt som forvaltningsområder for jerv, enn i områdene som er avsatt som prioriterte beiteområder i forvaltningsplanene. Rovviltnemdene i region 1, 2, 4, 6 og 7 har vedtatt kvoter som innstilt fra sekretariatene. I region 3, 5 og 8 har nemndene gjort noen endringer fra innstilling til vedtak, for alle disse er totalkvoten økt. I region 3 og 5 er også adgangen til lisensfelling av jerv innenfor jervprioriterte områder økt sammenlignet med innstillingen. For region 5 er det igjen åpnet for at kan felles jerv i jervprioritert område (blåsoner), med henvisning til naturmangfoldlovens § 18 første ledd bokstav c.

Miljødirektoratet vurderer at den totale lisensfellingskvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektivering av hele den vedtatte kvoten, vil gi en betydelig reduksjon i den norske delbestanden av jerv. Direktoratet vurderer det som sannsynlig at nasjonale bestandsmålet ikke vil nås kommende sesong, dersom kvotene som er fattet av rovviltnemdene samlet sett skulle effektiveres i sin helhet. Det presiseres imidlertid at det, sett i lys av kjent fellingsstatistikk og kvotenes fordeling, der største delen er satt for områder med lav forekomst av jerv (beiteprioriterte områder), er svært lite sannsynlig at kvotene som er vedtatt vil bli effektuert under lisensfelling.

Det har i flere regioner blitt praktisert en tilnærming der kvotene i seg selv ikke skal virke begrensende for adgangen til lisensfelling av jerv i de beiteprioriterte områdene. Dersom dette fortsatt skal legges til grunn, må fastsettelse av kvoter innenfor forvaltningsområdene etter Miljødirektoratets vurdering være mer restriktiv. Den samlede kvoten innenfor forvaltningsområdene er for kommende sesong satt til maksimalt 43 dyr hvorav 25 hunndyr. Denne bør etter direktoratets vurdering nedjusteres noe for å sikre at bestandsmålene kan nås i de jervprioriterte områdene også neste sesong.

Miljødirektoratet anbefaler at kvoten som er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c i region 5 blir omgjort, og forslår videre noen konkrete nedjusteringer av kvoter/hunndyrkvote innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 3 og 6.

Departementet viser ellers til den faglige tilrådingen og det faglige kunnskapsgrunnlaget i sin helhet.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Rettslige utgangspunkter

Saken er behandlet etter naturmangfoldloven (nml.) § 18 og rovviltforskriften §§ 3, 4, 7 og 10. Videre har departementet, i henhold til nml. § 7, lagt prinsippene i nml. §§ 8 til 10 og 12 til grunn som retningslinjer. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 om at tiltakshaver bærer kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke relevant i denne saken. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 er trukket inn skjønnsvurderingen.

På rovviltfeltet må forvaltningsmålet etter nml. § 5 sees i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene som Stortinget har fastsatt for de fire store rovdyrartene, og skal forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Nml. § 5 og prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4 og de regionale forvaltningsplanene for rovvilt. De nasjonale bestandsmålene er fordelt på de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4, som følger:

- Region 1: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 2: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 3: Fire årlige ynglinger av jerv.
- Region 4: Ikke mål om yngling av jerv.
- Region 5: Fem årlige ynglinger av jerv.
- Region 6: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 7: Ti årlige ynglinger av jerv.
- Region 8: Ti årlige ynglinger av jerv.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 får derfor mindre betydning.

Departementet skal ta stilling til om det skal gis en lisensfellingskvote for jerv som vedtatt av rovviltnemndene, for å begrense veksten og/eller utbredelsen av jervebestanden, jf. rovviltforskriften § 10. Lisensfelling kan tillates for å avverge skade på blant annet husdyr eller tamrein eller for å ivareta offentlige interesser av vesentlig betydning, jf. rovviltforskriften § 2 bokstav g og nml. § 18 første ledd bokstav b og c. Terskelen for å tillate felling innenfor forvaltningsområdene for jerv skal generelt være høyere enn utenfor sonen. Lisensfelling innenfor forvaltningsområdene for jerv bør som hovedregel ikke iverksettes før

bestandsmålet er nådd. Nml. § 18 andre ledd stiller som vilkår at vedtak bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Vilkåret om at uttaket skjer for å avverge skade

Etter nml. § 18 første ledd bokstav b kan uttak av jerv tillates for å «avverge skade» på blant annet husdyr og tamrein. Nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). I begrepet «avverge» ligger at fellingen kan skje som et forebyggende tiltak, jf. HR-2021-662-A, som gjaldt tre vedtak fra Klima- og miljødepartementet om lisensfelling av ulv. I lys av Bernkonvensjonen må det stilles visse minstekrav til skadenes alvorlighet og omfang, jf. HR-2021-662-A.

Skadehistorikken viser at det skjer årlige tap av sau og tamrein til jerv. For beitesesongen 2023 ble det nasjonalt utbetalt erstatning for 6 612 sau og lam tapt til jerv. Dette utgjorde om lag 41 prosent av den samlede rovvilterstatningen for sau. For tamrein ble det for sesongen 2022/2023 utbetalt erstatning for tap av 6 429 tamrein tapt til jerv. Det utgjorde om lag 31 prosent av den samlede rovvilterstatningen for tamrein.

I region 1 og 2 er skadeomfanget forårsaket av jerv noe mindre, med henholdsvis 100 og 8 jerveskader på sau erstattet i 2023. Erfaringen gjennom mange år med jerv og jerveskader viser likevel at skadeomfanget kan bli betydelig dersom det er jerv i beiteområdene. I region 4 er det ikke dokumentert skader på sau fra jerv, men det er påvist hyppigere tilstedeværelse av jerv i regionen gjennom de siste årene. Dersom jerv oppholder seg i beiteområder gjennom beitesesongen kan skadepotensialet også her være stort.

I region 3, 5, 6 og 7 var jerv den rovviltarten som forårsaket størst andel av sau erstattet som tapt til rovvilt i 2023. Det meste av de dokumenterte skadene på sau i region 3 er påvist innenfor forvaltningsområdet for jerv, og det er et stort potensial for skade på sau både innenfor beiteprioritert område og innenfor forvaltningsområdet for jerv. I region 5 oppstår det årlige og til dels store tap av beitedyr forårsaket av jerv, men her forekommer det sjelden tap av beitedyr til jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv, hvor det ikke slippes sau fritt på utmarksbeite og det heller ikke er tamreindrifft. I region 6 har det de siste årene vært spesielt høye tap i beiteområder i Rauma og Fjord kommuner innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. Det er også potensial for skade forårsaket av jerv i andre deler av regionen. I region 6 tapes det også tamrein til jerv. I region 7 har antall sau erstattet til jerv vært. I region 7 er det betydelige tap av tamrein til jerv, men med noe nedgang i erstatta dyr fra driftsåret 2020/2021 til 2021/2022 og 2022/2023. Også for sau blir det erstattet en god del tap til jerv. I region 8 har det vært en reduksjon i antall sau erstatta til jerv de siste 15 årene, men det er fortsatt tap av sau til jerv i regionen. Antall erstatta tamrein tapt til jerv har vært stabilt og høyt over tid.

Departementet legger at det er stor sannsynlighet for at det vil oppstå skader av et visst omfang og en viss alvorlighetsgrad på beitedyr forårsaket av jerv i inneværende år.

Departementet finner at vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b om å avverge skade er oppfylt.

Vilkåret om at fellingen ivaretar offentlige interesser av vesentlig betydning

Rovviltnemnda i region 5 har åpnet for lisensfelling av 10 jerv, hvorav 6 hunndyr, innenfor jervprioriterte områder (blå sone i forvaltningsplanen for region 5). Disse dyrene er vedtatt felt med henvisning til naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c.

Departementet har vurdert dette vilkåret i flere klageavgjørelser om lisensfelling av jerv i region 5, etter at nemnda har vedtatt en kvote for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i regionen med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. I alle tilfellene har departementet funnet at det ikke forelå «andre offentlige interesser av vesentlig betydning» som ga grunnlag for lisensfelling av jerv i dette området. Den seneste avgjørelsen er departementets avgjørelse av klager på lisensfelling av jerv i region 5 i 2022-2023 av 19. august 2022. Departementet viser i denne sammenheng til Miljødirektoratets vurdering knyttet til naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c i den faglige tilrådingen. Direktoratets vurdering er at forholdene ikke er endret fra de sakene som tidligere er omgjort av departementet.

Etter nml. § 18 første ledd bokstav c kan det tillates uttak av jerv for å ivareta «allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning». I HR-2021-662-A som gjaldt tre vedtak om lisensfelling av ulv utenfor ulvesonen, fant Høyesterett at vilkåret om at fellingen ivaretar «andre offentlige interesser av vesentlig betydning» peker mot en interesseavveining hvor ulike offentlige interesser ses i sammenheng. Høyesterett la til grunn at de offentlige interessene må være så vesentlige at de veier tyngre enn de vernehensyn som også gjør seg gjeldende (avsnitt 101). I HR-2023-936-A, som gjaldt et vedtak fra departementet om lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen, la Høyesterett til grunn at interesseavveiningen også må gjøres når det er spørsmål om å felle ulv innenfor ulvesonen med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Dette må også gjelde for felling av jerv innenfor forvaltningsområdet.

I HR-2023-936-A la Høyesterett til grunn at dersom bestandsmålet for ulv er oppnådd, står vernehensynene står svakere enn de ellers ville gjort. Høyesterett presiserer imidlertid at vilkåret ikke er oppfylt alene fordi bestandsmålet er nådd, og at det fremdeles må identifiseres hvilke offentlige interesser som tilsier felling, for så å avveie dem mot de vernehensynene som gjør seg gjeldende (avsnitt 34). Høyesterett la videre til grunn at presumsjonen som følger av HR-2021-662-A, for at ulv kan felles dersom bestandsmålet er oppnådd, ikke får anvendelse innenfor ulvesonen. Høyesterett la til grunn at innenfor ulvesonen vil de konkrete omstendighetene i større grad bli avgjørende (avsnitt 41).

At bestandsmålet står sentralt i interesseavveiningen etter naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c følger også av naturmangfoldloven § 18 andre ledd andre setning, som angir at «Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd».

Departementet viser til at bestanden av jerv over en periode har ligget over det nasjonale bestandsmålet. Dette skyldes i stor grad at bestanden av jerv i region 5 ligger over bestandsmålet for regionen. En del av bestanden i region 5 finnes innenfor forvaltningsområdet. Hensynet til at bestanden ikke skal ligge over bestandsmålet i kommende sesonger taler for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 5.

Departementet kan ikke se at det er andre forhold av betydning som tilsier at det åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 5. Jerven er sky og opptre sjelden i nærheten av folk. Jerv er i liten grad en konkurrent for mennesket med hensyn til jaktutbytte, og utgjør ikke på annen måte en ulempe for jaktutøvelse. Tilstedeværelsen av jerv kan derfor i liten grad anses å ha negativ innvirkning på bruk av naturen, utøvelse av friluftsliv eller utøvelse av jakt. Det er heller ikke andre hensyn som tilsier at felling av jerv vil ivareta «offentlige interesser av vesentlig betydning». Det har i flere tilfeller blitt åpnet for lisensfelling av ulv med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c, og blant annet hensynet til å dempe konflikt knyttet til ulv og ivareta tilliten til forvaltningen er vektlagt i disse vurderingene. Det er i liten grad konflikt knyttet til jerv i de aktuelle områdene. Departementet kan ikke se at hensynet til å dempe konflikt og ivareta tilliten til forvaltningen gjør seg gjeldende på tilsvarende måte for jerv, som for ulv, i dagens situasjon.

I HR-2023-936-A la Høyesterett til grunn at vernehensynene ved en vurdering av lisensfelling av ulv etter § 18 første ledd bokstav c inkluderer formålet om biologisk mangfold i naturmangfoldloven § 1, forvaltningsmålet i § 5 og føre-var-prinsippet i § 9 (avsnitt 35). Departementet anser at dette må gjelde tilsvarende ved lisensfelling av jerv. Departementet viser at det blant annet er gitt en grundig redegjørelse for bestandssituasjonen for jerv i Miljødirektoratets faglige tilrådning. Departementet ser i denne sammenhengen også grunn til å fremheve at jerven er ansett som en norsk ansvarsart. Da departementet ikke kan se at det foreligger andre forhold av betydning enn forholdet til bestandsmålet, som taler for lisensfelling av jerv i en vurdering etter § 18 første ledd bokstav c, går ikke departementet nærmere inn i en vurdering av vernehensynene.

På bakgrunn av dette finner departementet at det ikke er hjemmel i § 18 første ledd bokstav c for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 5.

Vilkåret om at formålet ikke kan nås på en annen tilfredsstillende måte

Det er et vilkår at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, jf. nml. § 18 andre ledd. Departementet har over funnet at det ikke er hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 5. Formålet som vurderes er dermed formålet om å avverge skade på beitedyr.

I vurderingen av vilkåret vil prinsippet om geografisk differensiert forvaltning veie tungt. Av rovviltforliket 2011 (Stortingets vedtak 687 i behandlingen av dokument 8:163 S (2010-2011)) framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Dette innebærer at beitenæring skal

tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for å tillate uttak av rovdyr som gjør skade på beitedyr.

I flere av regionene er det gitt kvote for lisensfelling som omfatter både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. I de fleste regionene er det imidlertid gitt mindre adgang til lisensfelling i forvaltningsområder for jerv enn i områdene som er prioriterte beiteområder. Departementet understreker at det fortsatt skal arbeides aktivt med effektive forebyggende tiltak, som tidlig nedsanking av sau/lam, i områder rovviltnemndene har prioritert for yngling av jerv. Forebyggende tiltak skal være det primære tiltaket for å avverge skader i slike områder. Samtidig slippes det et stort antall husdyr og tamrein på beite i de ulike regionene, i både beiteprioriterte og jerveprioriterte områder. Det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder, som omfatter områder både innenfor og utenfor forvaltningsområder for jerv. Selv med forebyggende tiltak som reduserer omfanget av skader i en del områder, foreligger det ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre skader fra jerv på husdyr og tamrein i den grad at lisensfelling blir unødvendig. Departementet erkjenner også at det kan være vanskelig å gjennomføre effektive tiltak når det kommer til tamreindrift.

Departementet mener det ut fra føringene i rovviltpolitikken ikke foreligger andre tilfredsstillende løsninger enn å vedta kvote for lisensfelling av jerv, jf. nml. § 18 andre ledd.

Vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse

Det følger av nml. § 18 andre ledd at vedtak etter bestemmelsens første ledd bokstav a til f bare kan treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Vilkåret må vurderes konkret i den enkelte sak, og terskelen kan tenkes å variere avhengig av blant annet fellingsgrunnlaget og kunnskapsgrunnlaget, jf. HR-2021-662-A. Eventuell usikkerhet om den fremtidige utviklingen av en bestand har betydning i vurderingen, og det ligger en viss margin i begrepet «truer» bestandens overlevelse, jf. HR-2021-662-A.

Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det årlige rapporter om bestandsstatus og annen vitenskapelig kunnskap som gir betydelig kunnskap om den samlede belastningen rovdyrartene utsettes for. Ut over enkelte påkjørsler, tilfeller av sykdom og tilfeller av ulovlig jakt og infanticid, skjer avgangen av jerv og ulv i hovedsak gjennom lisensfelling og skadefelling. Miljøforvaltningen har derfor god oversikt over de negative påvirkningsfaktorene på jervebestanden.

Departementet viser til Miljødirektoratets redegjørelse for bestandssituasjonen i den faglige tilrådingen. Miljødirektoratets vurdering er at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil kunne true bestandens overlevelse, forutsatt at den svenske forvaltningen fortsetter med en mengde uttak på samme nivå som de senere år.

Departementet legger disse vurderingene til grunn, og finner at vilkåret om at uttaket ikke må true bestandens overlevelse er oppfylt for kvoten som er vedtatt av rovviltnemndene, jf. nml. § 18 andre ledd.

Øvrige anførsler

Om føre-var-prinsippet

NOAH – for dyrs rettigheter mener føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse i saken fordi det foreligger risiko for alvorlig og irreversibel skade på naturmangfoldet, og fordi vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe jerv ut av statusen som sterkt truet. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at vedtaket ikke vil true jervebestandens overlevelse, og det faglige grunnlaget for vurderingene. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om artens bestandssituasjon og effekten av påvirkninger, slik at føre-var-prinsippet får begrenset betydning i denne saken.

Om Bernkonvensjonen artikkel 2 og 9

Når det gjelder Bernkonvensjonens bestemmelser viser departementet til beskrivelsen over om at nml. § 18 er utformet med sikte på å gjennomføre Bernkonvensjonen artikkel 9 nr. 1, jf. lovens forarbeider (Ot.prp. nr. 52 (2008-2009)). Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde ("maintain") eller tilpasse ("adapt") bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder for jerv.

I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette bestandsmålet nås». For jerv er det nasjonale bestandsmålet nådd. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Om Naturavtalen (Kunming-Montreal rammeverket)

NOAH, Naturvernforbundet og Aktivt Rovdyrvern har anført at vedtaket strider mot Naturavtalen, herunder mål 4, som særlig omhandler trusler mot truede arter. For å følge opp den globale naturavtalen, inkludert mål 4, vil regjeringen legge frem en stortingsmelding med en ny nasjonal handlingsplan for natur. Samtidig viser departementet til at vedtak om betinget skadefelling, som alle vedtak om uttak av rovvilt, skal skje innenfor rammene av blant annet Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Stortingets føringer for rovviltforvaltningen. Vi kan på denne bakgrunn ikke se at rammeverkets overordnede målsetninger, kan tillegges særlig betydning i denne saken.

Om Grunnloven § 112

Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112:

«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»

Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i nml. § 18 er oppfylt, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Om jerv som ansvarsart og artens truetkategorier

Klagerne har også anført at jerv er en nasjonal ansvarsart og at arten er oppført som sterkt truet i Norge og sårbar i andre deler av Skandinavia. Felling bør derfor ikke forekomme av arten. Departementet viser i denne forbindelse til Miljødirektoratets vurderinger om at den samlede vedtatte kvoten for betinget skadefelling av jerv i Norge ikke vil true bestandens overlevelse. Til jervens status på Norsk rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at rovviltbestandene skal forvaltes så nær bestandsmålene som mulig.

Om den genetiske levedyktigheten til jervebestanden

NOAH, ARV og Rovviltets Røst har anført at det er utfordringer knyttet til utveksling av gener i bestanden, og at det er viktig for den videre utviklingen av jervebestanden at jerven gis muligheter til genetisk utveksling gjennom sammenhengende habitater og såkalte jervekorridorer. Anførselene knytter seg særlig til endringene i forvaltningsplanen for jerv i region 5 ved forrige revisjon. Det rovviltprioriterte området i regionen ble da redusert, slik at det ikke lenger eksisterer noen forbindelse/korridor til den sørvestlige delbestanden av jerv lenger vest. Det er videre vist til at dette har konsekvenser også for delbestanden i region 3 og for den nasjonale bestanden.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering, der det trekkes frem at forvaltningen i en årrekke har vært opptatt av å sikre en god forbindelse mellom den sørvestnorske delbestanden og den større østlige og nordlige bestanden for å forhindre isolasjon og genetisk utarming. Direktoratet viser til at endringene i forvaltningsplanen for region 5 på sikt kan gi utfordringer med tanke på dette. Ifølge direktoratet tyder overvåkingen de senere årene på at det har vært tilstrekkelig genflyt mellom delbestandene, men det er fremdeles viktig å sikre tilstrekkelig gode muligheter for genetisk interaksjon gjennom en bevisst soneforvaltning og bestandsregulering gjennom lisensfelling. Direktoratets vurdering er at dette tilsier at det bør være en noe høyere terskel for uttak av jerv innenfor jervesonene i den sørvestnorske delbestandens leveområder. Departementet viser i denne sammenhengen til vurderingene knyttet til vedtaket for region 6 under «Samlet vurdering». Som det går frem der, endrer departementet vedtaket for region 6 slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal, i tråd med Miljødirektoratets anbefaling. Departementet viser også til at problemstillingen knyttet til genflyt i jervebestanden er et forhold man må komme tilbake til når vi får mer erfaring med det nye forvaltningsregimet for jerv i Sør-Norge.

Om rovviltnemndas vedtaksmyndighet i region 7

Aktivt Rovdyrvern (ARV) har anført at rovviltnemnda i region 7 manglet vedtakskompetanse ettersom det frem til vedtakstidspunktet i 2023 var registrert 7 ynglinger i regionen.

Utgangspunktet etter rovviltforskriften § 7 er at rovviltnemndene har vedtaksmyndighet for kvote for blant annet betinget skadefelling av rovvilt «når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen». For jerv beregnes dette etter et gjennomsnitt av ynglinger de siste tre årene. Det fremgår av NINA rapport 2338 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2023, at gjennomsnittet for de siste årene i Nordland er på bestandsmålet om 10 årlige ynglinger.

I kommentarene til rovviltforskriften § 7 er det utdypet at «I de tilfeller der de nasjonale bestandsmålene i regionen ikke er nådd har ikke rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling og jakt.» Dette innebærer at rovviltnemnda har vedtaksmyndighet der bestandsmålet er nådd, det vil si både der bestanden ligger på og over bestandsmålet. Denne forståelsen av rovviltforskriften § 7 er lagt til grunn for forvaltningens praksis.

Rovviltnemnda hadde myndighet til å fatte vedtak om lisensfelling av jerv etter rovviltforskriften § 7.

Samlet vurdering

Departementet har over redegjort for den faktiske situasjonen og vurdert de rettslige vilkårene, og har kommet til at vilkårene for å åpne for en kvote for lisensfelling av jerv i region 1 til 8 er oppfylt. Det gjenstående spørsmålet er dermed om det etter en skjønnsmessig vurdering skal gis slik kvote.

Departementet viser til Miljødirektoratets faglige vurdering der de skriver at den totale lisensfellingkvoten i Norge er satt høyt. Det må forventes at en eventuell effektuering av kvotene vil gi en betydelig reduksjon i den norske delbestanden av jerv, slik at det er sannsynlig at det nasjonale bestandsmålet ikke vil nås kommende sesong. Direktoratet presiserer samtidig at det er svært lite sannsynlig at kvotene som er vedtatt vil bli effektuert under lisensfelling. Departementet vil i den forbindelse påpeke at det ikke kan påregnes at rovviltforvaltningen skal ta ut resterende kvote etter endt lisensfellingsperiode.

Region 1, 2 og 4

Det er ikke bestandsmål for jerv i disse regionene, og kvotene som er satt vurderes av Miljødirektoratet ikke å være til hinder for å kunne oppnå bestandsmålene for disse regionene, eller naboregioner neste sesong. Departementet opprettholder vedtakene for region 1, 2 og 4.

Region 3

Rovviltnemnda i region 3 har satt kvoten til totalt 10 jerv. Av denne kvota kan 6 dyr, hvorav 4 hunndyr, felles i jerveprioritert område, og 4 jerv, hvorav 4 hunndyr, kan felles i beiteprioriterte områder. Det vil si at den totale hunndyrkvota er på 8 dyr. Nemnda har økt kvoten innenfor forvaltningsområdet for jerv sammenlignet med sekretariatets innstilling.

En stor del av ynglingene av jerv, og også skadene forårsaket av jerv på sau de siste sesongene i regionen har vært innenfor jervprioritert område. Direktoratet vurderer at det er

litt rom for å redusere bestanden sett mot bestandsmålet på 4 ynglinger, men at kvoten særlig innenfor jerveprioritert område er satt høyt. Direktoratet anbefaler å redusere samlet hunndyrkvote for regionen og å redusere antall dyr og antall hunndyr som kan felles innenfor de jervprioriterte områdene. Konkret anbefaler Miljødirektoratet at kvoten endres til 10 dyr, hvorav maksimalt 6 hunndyr, og at inntil 5 av disse, hvorav maksimalt 3 hunndyr, kan felles innenfor jervprioritert område.

Departementet har gjort en avveining av de hensyn som gjør seg gjeldende, og endrer på dette grunnlag kvoten noe. Kvoten settes til 10 dyr, hvorav maksimalt 7 hunndyr. Av disse kan inntil 5 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område, og 5 dyr, hvorav 3 hunndyr, kan felles i beiteprioritert område. Departementet anser at dette langt på vei imøtekommer Miljødirektoratets faglige tilrådning og de synspunkter rovviltnemnda i region 3 presenterer.

Direktoratet oppfordrer i tillegg til at det tas mer styring på hvor jerv som skal felles innenfor jerveprioritert område bør tas ut. Dersom trenden man har sett de siste årene fortsetter i 2024, kan det vurderes om kvoten innenfor jervsonen bør forbeholdes lisensfelling i Lesja og Skjåk kommuner. Direktoratet anser det videre uheldig at kvoten for jervprioritert område er forbeholdt områdene innenfor dette området, slik at man kan komme i en situasjon der lisensfelling i beiteprioriterte områder må stoppes før kvoten for regionen er fylt. Departementet oppfordrer nemnda i region 3 til å vurdere dette i forbindelse med et eventuelt vedtak om lisensfelling av jerv neste sesong.

Region 5

Rovviltnemnda i region 5 har åpnet for lisensfelling av 35 jerv, hvorav 22 hunndyr. Av disse kan 10 jerv, hvorav 6 hunndyr, felles innenfor jervprioriterte områder (blå sone i forvaltningsplanen). De 10 dyrene det er åpnet for felling av innenfor blå sone er vedtatt felt med henvisning til naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Departementet har overfunnet at vilkåret i denne bestemmelsen ikke er oppfylt for lisensfelling av jerv i dette området. I dette området foreligger det heller ikke et tilstrekkelig potensial for skader på beitedyr til at vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b er oppfylt for lisensfelling av jerv. Dette innebærer at det ikke er hjemmel etter naturmangfoldloven § 18 til å åpne for lisensfelling av jerv i jerveprioriterte områder i region 5.

Samtidig vurderer Miljødirektoratet at det er sannsynlig at bestandsmålet for jerv i regionen vil kunne nås også neste sesong selv om den samlede kvoten på 35 jerv hvorav 22 tisper skulle bli effektivert i de beiteprioriterte områdene i regionen. Direktoratet påpeker at gjeldende forvaltningspraksis for jerv i regionen, der det kun blir gjort uttak av jerv i beiteprioriterte områder, over tid kan resultere i en bestand som opprettholdes på et nivå noe over det regionale bestandsmålet. Direktoratet bemerker samtidig at endringen av forvaltningsplanen i 2022 medfører at det er noe mer areal som inngår som beiteprioritet enn det var tidligere.

Direktoratet påpeker også at det kan bli utfordringer med å sikre genflyt til den sørvestlige delbestanden, fordi det ikke lenger er en forbindelse til denne delbestanden, og at dette er et forhold man må komme tilbake til når vi får mer erfaring med det nye forvaltningsregimet for jerv i Sør-Norge.

På bakgrunn av dette opprettholder departementet størrelsen på kvoten vedtatt av nemnda i region 5 på 35 jerv hvorav 22 dyr. Fellingsområdet avgrenses imidlertid i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltnemndas vedtak 14. mai 2024. I disse områdene foreligger det et skadepotensial, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

Region 6

Rovviltnemnda i region 6 har satt kvoten til 30 jerv. Kvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote, der det i startkvoten på 26 jerv kan være 13 tisper, og i reservekvoten på 4 jerv kan være 2 tisper. Av startkvoten kan det maksimalt felles 6 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6. Det kan tildeles fra reservekvoten til områder både utenfor og innenfor forvaltningsområdene for jerv dersom årsrapporten fra Rovdata om yngleregistreringer av jerv i 2024 (publiseres 1. oktober) og oppdatert informasjon om jerveskader tilsier det. Familiegrupper av jerv (tisper med valper) er unntatt fra lisensfelling frem til 10. september.

Miljødirektoratet mener det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med 3 årlige ynglinger innenfor gjeldende forvaltningsområde i Møre og Romsdal. Direktoratet mener man bør være tilbakeholden med å gi lisensfelling kvote innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, da det ikke registreres noe overtallighet av ynglinger av jerv i området som er avsatt som prioritert for jerv i fylket. Direktoratet anbefaler derfor at startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal fjernes, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.

Departementet legger disse vurderingene til grunn, og endrer vedtaket fra nemnda i region 6 i tråd med Miljødirektoratets anbefalinger. Det vil si at vedtaket endres slik at startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, som i nemndas vedtak er satt til ett dyr, fjernes.

Region 7

Nemnda har åpnet for lisensfelling av 15 jerv hvorav maksimalt 7 hunndyr i de beiteprioriterte områdene i region 7. Det er ikke åpnet for lisensfelling innenfor de jerveprioriterte områdene.

Bestanden av jerv i region 7 har ligget omtrent på bestandsmålet for regionen de senere årene. Miljødirektoratet bemerker imidlertid at man i Nordland har vært langt fra å oppnå bestandsmålet innenfor forvaltningsområdene for jerv de senere årene, og at dette medfører at man har vært og er avhengig av kull også i beiteprioriterte områder for å oppnå det regionale bestandsmålet.

NOAH har anført at det bør tas hensyn til at departementet har hatt innvendinger mot forvaltningsplanen for rovvilt i region 7, og mener nemnda er nødt til å legge til rette for ynglende jerv også utenfor forvaltningsområdene. Som klager viser til, har Klima- og miljødepartementet besluttet å hente inn forvaltningsplanen til behandling, jf. brev av 2. juli 2018. Rovviltnemndas nåværende plan gjelder inntil departementet har ferdigbehandlet saken.

Departementet viser til at Miljødirektoratet ikke anbefaler noen konkrete endringer av vedtaket, og opprettholder vedtaket fra nemnda i region 7.

Region 8

Nemnda i region 8 har satt en kvote på 37 dyr hvorav inntil 19 tisper for hele regionen inkludert samarbeidsområdet med Nordland. Av kvoten kan inntil 13, hvorav inntil 7 tisper felles i jerveprioriterte områder (A-områdene), med en fordeling på 7 dyr (3 tisper) i Finnmark og 6 dyr (4 tisper) i Troms.

Miljødirektoratet anbefaler ingen endring av vedtaket, men presiserer at kvotene er satt høyt, særlig i de beiteprioriterte områdene i Finnmark, der kvoten er på 18 dyr. Direktoratet bemerker at kun to jerv er felt på lisensfelling i dette området den siste femårsperioden, og at det ikke kan forventes at kvotene blir fylt gitt tidligere års fellingsstatistikk i regionen generelt og i Finnmark spesielt.

Departementet legger Miljødirektoratets vurderinger til grunn, og opprettholder vedtaket fra nemnda i region 8.

Om eventuelle vilkår for å ivareta jervevalpers overlevelse

Departementet viser til fjorårets oppfordring til rovviltnemndene, om å vurdere eventuelle vilkår som kan motvirke negative virkninger på jervevalpenes overlevelse ved uttak av mordyr i perioden 20. august til 10. september. Oppfordringen var inkludert i klagevedtakene for alle regioner, med unntak av region 2, der vedtaket om lisensfelling av jerv ikke ble påklaget. Så vidt departementet kan se, er slike vilkår vurdert av to nemnder. Sekretariatene til nemndene i region 3 og 6 anbefalte i sine innstillinger at familiegrupper av jerv (tisper med valper) skulle unntas fra lisensfelling frem til 10. september. Rovviltnemnda i region 6 inkluderte dette vilkåret i sitt vedtak. Departementets vurdering er at et slikt vilkår vil ha en positiv effekt i et dyrevelferdsmessig perspektiv, og gjentar oppfordringen til rovviltnemndene om å vurdere slike vilkår ved vurdering av kvoter for lisensfelling av jerv for neste år.

Departementets konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder vedtakene om kvoter for lisensfelling av jerv fra rovviltnemndene i regionene 1, 2, 4, 7 og 8.

Departementet endrer kvoten i vedtaket i rovviltregion 3 til 10 dyr, hvorav maksimalt 7 hunndyr. Av disse kan inntil 5 dyr, hvorav maksimalt 4 hunndyr, felles innenfor jervprioritert område, og 5 dyr, hvorav 3 hunndyr, kan felles i beiteprioritert område.

For region 5 opprettholder departementet rovviltnemndas vedtak når det gjelder størrelsen på kvoten for lisensfelling av jerv i regionen, selv om denne er satt høyt. Departementet endrer vedtaket når det gjelder områdeavgrensningen. Departementets vurdering er at det ikke er hjemmel for å åpne for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet for jerv med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav c. Departementet avgrensar derfor fellingsområdet i tråd med det som er foreslått i innstillingen til rovviltnemndas vedtak 20. juni 2024. I disse områdene finner departementet at det foreligger et skadepotensial, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b.

I region 6 fjerner departementet startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal som i vedtaket er satt til 1 dyr, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på historikk og potensial for skade fra jerv, samt prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt. Departementet har også sett hen til Stortingets rovviltforlik i 2011, hvor det fremgår at det er en målsetting at lisensfelling skal være hovedvirkemiddelet i bestandsreguleringen av jerv. Departementet finner at det foreligger et potensial for skader som oppfyller vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Vi finner samtidig at den vedtatte kvoten ikke truer bestandens overlevelse, og det ikke er andre tilfredsstillende løsninger enn uttak gjennom lisensfelling.

Klagene som gjelder region 1, 2, 4, 7 og 8 er ikke tatt til følge. Klagene som gjelder region 3, 5 og 6 er delvis tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin Sønnesyn Berg
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste:

Aktivt Rovdyrvern
Foreningen Våre Rovdyr
Fosen naturvernforening
Naturvernforbundet
Naturvernforbundet i Agder
NOAH – for dyrs rettigheter
Rovviltets Røst Norge